

Utvalg:	Forskningsutvalget	Dato: 20.08.2025
FU-sak: 19/25		Arkivsaknr.:

Forskningsinfrastruktur av nasjonal viktighet: prosess 2025

Bakgrunn

I UiBs strategi for 2023-2030 er det en ambisjon at UiB skal utvikle gode forskningsinfrastrukturer og styrke samarbeidet om infrastruktur nasjonalt og internasjonalt. Universitetsstyret fikk i møte februar 2024 ([sak 9/24](#)) presentert status for arbeidet med forskningsinfrastruktur på UiB, som inkluderte fakultetenes arbeid med veikart. Forskningsutvalget har jevnlig blitt orientert om UiBs arbeid med forskningsinfrastruktur.

Forskningsrådets finansieringsordning er nest etter UiBs grunnfinansiering den viktigste finansieringskilden til større og felles infrastruktur på UiB, og Forskningsrådet lyser nå ut [inntil 1.4 milliarder kroner til nasjonal forskningsinfrastruktur](#) med søknadsfrist 12. november 2025.

I denne saken presenteres en oversikt over prosessen nasjonalt og på UiB med å utvikle konkurransedyktige søknader til Forskningsrådets utlysning.

Forskningsrådets utlysning 2023 og utviklingen av veikart

UiB forvalter store og avanserte forskningsinfrastrukturer som dekker de fleste fagområder, og deltar som partner i en rekke nasjonale og internasjonale forskningsinfrastrukturer. Dette et viktig bidrag for å utvikle internasjonalt ledende miljøer i bredden av universitetets fag.

Behovet for langsiktige investeringer i forskningsinfrastruktur er stort, og UiB styret har vedtatt ([sak 34/23](#)) at det skulle utarbeides fakultetsvise veikart for forskningsinfrastruktur som underlag for prioriteringer på alle nivå. Fakultetene, ITA og UB utarbeidet deretter egne veikart som styret fikk presentert samlet i møte februar 2024 ([sak 9/24](#)).

Styresaken beskriver en prosess der veikartene oppgraderes jevnlig og vil være et viktig verktøy i prioriteringer i UiBs budsjettprosess. Det anbefales videre at oppgraderingen av fakultetene sine veikart starter så snart som mulig og at Forskningsutvalget får de oppdaterte veikartene presentert i god tid før neste søknadsfrist i Forskningsrådet. Veikartene må inkludere en beskrivelse av deltakelse i nasjonal og europeiske infrastrukturer. **Fakultetene bes derfor om å orientere Forskningsutvalget om status på oppdatering av egne veikart i møtet 20. august.**

I 2023 mottok Forskningsrådet 161 søknader. UiB var koordinator i 19 søknader som ble sendt inkludert 6 forprosjektsøknader. Oppgradering av eksisterende nasjonale forskningsinfrastrukturer utgjorde hoveddelen av søknadene.

25. september 2024 vedtok Porteføljestyret for forskningssystemet å bevilge 1,3 milliarder til 20 hovedprosjekter og 8 forprosjekter. Tildelingen ble tidens beste gjennomslag for UiB som leder 5 av hovedprosjektene og et av forprosjektene, i tillegg var UiB partner i flere prosjekter

Forskningsrådets utlysning 2025 og oppdatering av nasjonalt veikart

Forskningsrådet publiserte en foreløpig utlysning 7. april 2025, og denne ble oppdatert som endelig utlysning 3. juli. Utlysningen har vært forventet og kommunisert på UiB en god stund for Forskningsrådets publisering. Informasjonen er gjort blant annet gjennom BOA-kanaler, på UiBs forskningsinfrastrukturdag 7. februar og i brev til fakultetene.

Den største endringen fra 2023 er at utlysningen deles inn i to grupper forskningsinfrastrukturer:

- **Gruppe 1** er navngitte forskningsinfrastrukturer med en særlig strategisk betydning for Norge:
 - internasjonale forskningsinfrastrukturer Norge har et særskilt ansvar for
 - forskningsinfrastrukturer med særskilt betydning for en større bredde av forskningsmiljøer
- **Gruppe 2** er åpen for alle andre forskningsinfrastrukturer

Det blir ikke utlysning for nye forprosjekter eller en egen skissefrist i 2025.

2023 var det en stor nasjonal prosess med å utvikle et [nytt nasjonalt veikart for forskningsinfrastruktur](#). I forbindelse med årets utlysning valgte derfor Forskningsrådet å kun gjennomføre en oppdatering av veikartets del 2 som er den strategiske delen av veikartet. Denne prosessen ble gjennomført med korte frister i mai og juni. UiB deltok aktivt i alle de syv digitale innspillmøtene og leverte skriftlige innspill på alle de syv tematiske områdene. UiB spilte også inn på Forskningsrådets utkast til «gruppe 1 - navngitte forskningsinfrastrukturer med en særlig strategisk betydning for Norge». Den endelige listen ble publisert i oppdateringen av utlysningen 3. juli (vedlegg 2). Endelig veikart blir vedtatt av Porteføljestyret for forskningssystemet i september.

På UiB koordineres utlysningen av Forsknings- og innovasjonsavdelingen som tidligere. I hovedsak dreier dette seg om fem hovedaktiviteter.

1. Workshop for søkerne med fokus på å komme i gang med å beskrive nasjonal strategisk viktighet av forskningsinfrastrukturen og impact delen av søknaden. Gjennomført 16 juni.
2. Lesedager der søkerne får tilgang til å lese UiB søknader som fikk finansiering i 2025. Dette er nytt i år.
3. Workshop med fokus på budsjett og implementeringsdelen av søknaden. Planlagt 3. september.
4. Budsjettering og forankring av institusjonelle forpliktelser for etablering/ oppgradering av forskningsinfrastrukturen. Høsten.
5. Tilbakemelding på utkast. Oktober etter avtale.

Oppdatert informasjon om søknadsprosessen er tilgjengelig på UiBs ansattssider for eksterntfinansiering <https://www.uib.no/boa/>

Universitetsledelsen har vedtatt utlysning skal inkluderes i ordningen for sentrale stimuleringsmidler og har tildelt 150.000 NOK for hvert initiativ som UiB koordinerer. Til fristen 1. mai hadde fakultetene sendt en oversikt over sine koordinatorinitiativ som grunnlag for å tildele stimuleringsmidler og 10 søknadsinitiativ ble tildelt midler basert på dette (se vedlegg - tabell 1).

Arbeidet med å få oversikt over og prioritere partnersøknadene er også godt i gang. Det pågår også et arbeid mellom BOTT universitetene for å forsøke å samordne prioriteringsarbeidet både på fakultet og institusjonelt nivå. Fakultetene har egne frister, men det anbefales at 1. september kan være en naturlig frist for å bidra til en god samordning i BOTT. I møtet legges det opp til en muntlig orientering fra Viserektor og fakultetene om status for dette arbeidet.

Oppsummering

I denne saken presenteres prosessen på UiB knyttet til Forskningsrådets utlysning for finansiering av nasjonal forskningsinfrastruktur i 2025. Fakultetene bes om å orientere Forskningsutvalget om status på oppdatering av egne veikart i møtet

Saken legges frem for Forskningsutvalget til orientering og diskusjon om prioriteringer og ambisjoner for forskningsinfrastruktur.

Vedlegg:**Tabell 1 – Oversikt over aktuelle søknader koordinert av UiB til INFRASTRUKTUR 2025 (alfabetisk)**

Tittel	Institutt/FAK	BOTT	Partnere
CryoNOR - Norwegian Cryo-EM Infrastructure	BIOMED/ MED	ja	UiT, UiO
EarthArchive	GEO&BIO/ NT	ja	UiT/NGU/NORCE
Elixir5	II/ NT	ja	Veterinærinstitutt, UiO, UiT, NMBU, NTNU, FHI
EMBRC-NO fase II	BIO/ NT	ja	UiT, UiO, NTNU, NIVA, HI, NOFIMA
Nano4S - National Platform for NanoSafty	IKO/ MED	nei	SINTEF, NILU, STAMI, NMBU
NorARTnet – Norwegian Artistic Real-Time Network (tidligere ARIIS)	KMD	ja	UiO, UiT, UiA, NMH, KHIØ, SIKT
NorGliders Norwegian National Facility for Ocean Gliders	GFI/NT	ja	UiT, HI, NORCE, NPI, MET, UNIS
NORISS - Norwegian Infrastructure for safety and security	IFT/ NT	nei	
NorLHC-III (CERN)	IFT/ NT	ja	UiO
SAMLA 2	AHKR/ HF	ja	UiO, UiT, SNF, ISOF

Tabell 2: Gruppe 1 - navngitte forskningsinfrastrukturer med en særlig strategisk betydning for Norge

Følgende forskningsinfrastrukturer er vurdert til å ha en særlig strategisk betydning for å følge opp norske forskningsprioriteringer og/eller forpliktende deltakelser i internasjonalt infrastruktursamarbeid:

- ACTRIS Norway – The Aerosol, Clouds and Trace Gases Research Infrastructure
- Biobank Norway
- ECCSEL ERIC - The European Research Infrastructure for CO2 capture, utilisation, transport and storage
- EISCAT AB - EISCAT 3D Next Generation Geospace Radar in the European Arctic
- ELIXIR - European Research Infrastructure for Life Science Data
- ICOS ERIC – Integrated Carbon Observation System
- NcNeutron - The Norwegian Center for Neutron Research
- Nordic WLCG Tier-1

- NorFab - The Norwegian Infrastructure for Micro- and Nanofabrication
- NorLHC - Enabling LHC Physics at Extreme Collision Rates
- Sigma2 – NRIS - Nasjonal tilbyder av tungregning og lagring
- SIOS InfraNor - Svalbard Integrated Arctic Earth Observing System
- SNBL - Swiss Norwegian Beamlines at ESRF